

การจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสมุทรสาคร

นางสาวมะลิ คงสกุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-333-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017613

๑๑๑๑๑๑๑๑

THE ORGANIZATION OF PERSONNEL DEVELOPMENT ACTIVITIES
IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE
OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION
: A CASE STUDY OF CHANGWAT SAMUT SAKHON

Miss Mali Kongsagool

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-333-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัด : ศึกษาเฉพาะกรณี
จังหวัดสมุทรสาคร

โดย นางสาวมะลิ คงสกุล

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ

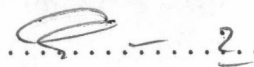
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชระกัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกชัย กี่สุขพันธ์)

 อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

มะลิ คงสกุล : การจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัด : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสมุทรสาคร (THE ORGANIZATION OF
PERSONNEL DEVELOPMENT ACTIVITIES IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE
JURISDICTION OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION : A CASE
STUDY OF CHANGWAT SAMUT SAKHON) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.อมรชัย ตันติเมธ
227 หน้า. ISBN 974-579-333-7

การวิจัยเรื่องนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร และปัญหาในการจัด
กิจกรรมการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร
ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการพัฒนาบุคลากร
ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งนโยบายดังกล่าวเป็นนโยบายระยะสั้นที่เกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร
ซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานในระดับสูง และมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ

สำหรับกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรทั้ง 8 กิจกรรมนั้น โรงเรียนส่วนมากมีการดำเนินการ และ
กิจกรรมที่ต้องการให้จัดมากที่สุด คือ การฝึกอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ รองลงมา คือ การสัมมนา
ทางวิชาการ ส่วนกิจกรรมที่ต้องการให้มีการดำเนินการน้อยที่สุด คือ การสับเปลี่ยนหน้าที่ ในการจัด
กิจกรรมโรงเรียนมีการประเมินผล เพื่อนำผลไปปรับปรุงการจัดครั้งต่อไป

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่มีอยู่ในระดับมาก ได้แก่
การขาดงบประมาณ ไม่มีการจัดสรรงบประมาณไว้เป็นส่วนและปัญหาการขาดเอกสาร วารสาร และ
ตำราทางวิชาการ ที่จะเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม รวมถึงไม่สามารถกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับ
ความต้องการของครู-อาจารย์ได้ ส่วนปัญหาอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2533.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

MISS MALI KONGSAGOOL : THE ORGANIZATION OF PERSONNEL DEVELOPMENT
ACTIVITIES IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE
OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION : A CASE STUDY OF CHANGWAT
SAMUT SAKHON. THESIS ADVISOR : ASST.PROF.AMORNCHAI TANTIMEDH, Ph.D.
227 PP. ISBN. 974-579-333-7

The purposes of this research are to study the organization of
personnel development activities and the problems of the organization of
personnel development activities in elementary schools under the
jurisdiction of the provincial primary education in Changwat Samut Sakhon.

The findings revealed that most schools had set up the personnel
development policy and objectives in written document. The durations of
each policy were short and in correspondence with the policy of the
authority unit. Besides, there was a systematic planning.

As for 8 personnel development activities, they were mostly
conducted. The activity needed most was the training or workshop. The
second one was seminar, whereas the position rotation was needed least. In
organizing the school activities there were evaluations for the development
of the next activities.

Problems in organizing personnel development activities were : lack
of funds, improper provision of budget, lack of documents, journals and
academic material for the organization of personnel development activities.
In addition, the policy was unable to be set up to serve the teacher's need.
The other problems were negligible.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต *[Signature]*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *[Signature]*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาและความอนุเคราะห์จากท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้การเอาใจใส่ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกชัย กี่สุขพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระวัฒน์ อุทัยรัตน์ และรองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำแก้ไขเครื่องมือการวิจัย และขอขอบคุณ อาจารย์มยุรี รัตนมุง ที่ช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล ขอขอบคุณอาจารย์จรัสญ บุญเย็น ที่ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ทำน้ขอกราบขอบพระคุณบิดา - มารดา ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจเสมอมา จนสำเร็จการศึกษา

มะลิ คงสกุล

เมษายน 2534

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า	
บทคัดย่อภาษาไทย	ง	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ	
กิตติกรรมประกาศ	ฉ	
สารบัญตาราง	ณ	
บทที่		
1 บทนำ		
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6	
ขอบเขตของการวิจัย	6	
ประโยชน์ของการวิจัย	7	
ค่านิยมคัมภีร์ที่ใช้ในการวิจัย	7	
วิธีดำเนินการวิจัย	9	
2 แนวคิด หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		12
ความหมายและความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร	12	
กรอบแนวคิดของการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร	16	
นโยบายและวัตถุประสงค์	17	
ความต้องการ	20	
การดำเนินการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร	28	
องค์ประกอบในการดำเนินการพัฒนาบุคลากร	29	
วิธีดำเนินการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร	30	
ลักษณะกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร	34	
การประเมินผล	47	

บทที่	ช หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรทั้งของไทยและต่างประเทศ.....	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรไทย.....	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรของต่างประเทศ.....	55
3 วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	66
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์.....	69
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม.....	87
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร.....	132
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	144
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	144
สรุปผลการวิจัย.....	144
การอภิปรายผลการวิจัย.....	150
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	162
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	163
รายการอ้างอิง.....	164
ภาคผนวก.....	171
ประวัติผู้เขียน.....	227

สารบัญตาราง

หน้า

1.	ตารางที่ 1	แสดงการสัมพันธ์อย่างผู้บริหารโรงเรียน.....	61
2.	ตารางที่ 2	แสดงการสัมพันธ์อย่างครู - อาจารย์.....	62
3.	ตารางที่ 3	แสดงจำนวนและคำร้อยละของแบบสอบถามที่แจกไปและได้รับกลับคืน..	65
4.	ตารางที่ 4	แสดงสถานภาพของผู้ให้การสัมภาษณ์และผู้ตอบแบบสอบถาม.....	70
5.	ตารางที่ 5	แสดงความถี่และร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับนโยบายในการพัฒนาบุคลากร.....	74
6.	ตารางที่ 6	แสดงความถี่และร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการพัฒนาบุคลากร.....	76
7.	ตารางที่ 7	แสดงความถี่และร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมที่ปฏิบัติแล้วประสบความสำเร็จ และใช้เป็นหลักในการปฏิบัติ และสิ่งที่ทำให้เกิดผลสำเร็จ.....	78
8.	ตารางที่ 8	แสดงปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไข ในการกำหนดนโยบายในการปฏิบัติของการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน.....	80
9.	ตารางที่ 9	แสดงปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไข ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน.....	83
10.	ตารางที่ 10	แสดงความถี่และร้อยละของครู - อาจารย์เกี่ยวกับนโยบายและวัตถุประสงค์ในการพัฒนาบุคลากร.....	87
11.	ตารางที่ 11	แสดงความถี่และร้อยละของครู - อาจารย์เกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาบุคลากร.....	92
12.	ตารางที่ 12	แสดงความถี่และร้อยละของครู - อาจารย์เกี่ยวกับจำนวนครั้งในการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรที่ผ่านมา.....	94

13.	ตารางที่ 13	แสดงความถี่และร้อยละของครู - อาจารย์เกี่ยวกับความต้องการ ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร.....	96
14.	ตารางที่ 14	แสดงความถี่และร้อยละของครู - อาจารย์เกี่ยวกับความต้องการ ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรทั้ง 8 กิจกรรมจากมากไปน้อย..	98
15.	ตารางที่ 15	แสดงความถี่และร้อยละของครู - อาจารย์เกี่ยวกับการดำเนินการ จัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร.....	100
16.	ตารางที่ 16	แสดงความถี่และร้อยละของครู - อาจารย์เกี่ยวกับการดำเนินการ จัดกิจกรรมปฐมนิเทศ.....	103
17.	ตารางที่ 17	แสดงความถี่และร้อยละของครู - อาจารย์เกี่ยวกับการดำเนินการ จัดกิจกรรมการฝึกอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ.....	107
18.	ตารางที่ 18	แสดงความถี่และร้อยละของครู - อาจารย์เกี่ยวกับการดำเนินการ จัดกิจกรรมการสัมมนาทางวิชาการ.....	110
19.	ตารางที่ 19	แสดงความถี่และร้อยละของครู - อาจารย์เกี่ยวกับการดำเนินการ ส่งเสริมใหม่การศึกษาต่อ.....	113
20.	ตารางที่ 20	แสดงความถี่และร้อยละของครู - อาจารย์เกี่ยวกับการดำเนินการ จัดกิจกรรมการศึกษาดูงานนอกสถานที่.....	115
21.	ตารางที่ 21	แสดงความถี่และร้อยละของครู - อาจารย์เกี่ยวกับการดำเนินการ จัดกิจกรรมการเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ.....	117
22.	ตารางที่ 22	แสดงความถี่และร้อยละของครู - อาจารย์เกี่ยวกับการดำเนินการ จัดกิจกรรมการสับเปลี่ยนหน้าที่.....	120
23.	ตารางที่ 23	แสดงความถี่และร้อยละของครู - อาจารย์เกี่ยวกับการดำเนินการ จัดกิจกรรมการพัฒนาด้านจิตใจ.....	122
24.	ตารางที่ 24	แสดงความถี่และร้อยละของครู - อาจารย์เกี่ยวกับวิธีการ ประเมินผลในแต่ละกิจกรรมทั้ง 8 กิจกรรม.....	125

25.	ตารางที่ 25	แสดงความดีและร้อยละของครู - อาจารย์เกี่ยวกับการประเมินผล การจัดกิจกรรมการพัฒนาศุคลากร.....	127
26.	ตารางที่ 26	แสดงค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของครู - อาจารย์ เกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมการพัฒนาศุคลากร.....	129
27.	ตารางที่ 27	แสดงการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการประจำปี.....	133
28.	ตารางที่ 28	แสดงการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแผนงาน/โครงการพัฒนาศุคลากร..	135
29.	ตารางที่ 29	แสดงการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับคำสั่งในการจัดกิจกรรมการพัฒนาศุคลากร.....	139
30.	ตารางที่ 30	แสดงการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับรายงานการประชุม.....	142
31.	ตารางที่ 31	แสดงกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนและครู - อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม..	225

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย